

This question paper contains 3 printed pages]

A—414—2018

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

MARATHI

Paper I

(आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय)

(MCQ+Theory)

(Thursday, 22-11-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालीलपैकी वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

(i) 'बाबांचा संसार माझा कसा होणार ?' ही कथा ..... या कथा संग्रहातून घेतलेली आहे.

(A) हिंदोळ्यावर

(B) दोबांचे विश्व

(C) कळ्यांचे निःश्वास

(D) विरलेले स्वप्न

(ii) चारुता सागर यांच्या ..... या कथेवर 'जोगवा' या चित्रपटाची निर्मिती झाली.

(A) भूक

(B) नागोज

(C) नदीपार

(D) दर्शन

(iii) ओतातली वाट वेगात तुटली; परंतु पुढं नदीच्या वाळूत पाय रुतू लागले. .... तरी पळू लागला.

(A) हिराजी

(B) बाबाजी

(C) पिराजी

(D) सखाजी

P.T.O.

WT

- (iv) हमीद दलवाई या लेखकाची ..... ही कादंबरी प्रसिद्ध आहे.
 (A) इंधा (B) गोतावळ
 (C) पाचोळा (D) धग
- (v) 'बेगड' ही कथा ..... या कथा संग्रहातील आहे.
 (A) उद्रेक (B) गुडदाणी
 (C) बेगड (D) होरपळ
- (vi) प्रकाश आल्याची बातमी समजल्याबरोबर दुसऱ्या दिवशी उक्कडगावचा ..... आला.
 (A) मामा (B) काका
 (C) तात्या (D) दादा
- (vii) 'शील व सौजन्य नसेल तर .....' हे डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे भाषण 1938 साली ..... येथे झाले.
 (A) औरंगाबाद (B) नागपूर
 (C) महाड (D) मनमाड
- (viii) शिक्षणापेक्षा ..... फार महत्त्वाचे आहे.
 (A) प्रजा (B) शील
 (C) करुणा (D) संपत्ती
- (ix) माणसाच्या क्षमतेवर छत्रपती शाहूंची अपार ..... होती.
 (A) श्रद्धा (B) भक्ती
 (C) निष्ठ (D) प्रीती
- (x) 'सर्वोत्तम भूमिपुत्र: गोतम बुद्ध' या ग्रंथाचे लेखक ..... हे आहेत.
 (A) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (B) शेषराव मोरे
 (C) संत गाडगेबाबा (D) डॉ. आ.ह. साळुंखे

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'काळी रंधा' च्या आयुष्याची डोरगळ लेखकाने कशी रेखाटली आहे ? ते लिहा.
- (ii) 'सुटका' या कथेतून द.ता. भोसले यांनी चित्रित केलेल्या विनोदाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'प्रिपिताचा संदेश' या वैज्ञानिक कथेचा आशय स्पष्ट करा.
- (ii) घरासाठी अपार कष्ट करणाऱ्या सोर्गाक स्त्रीचे चित्रण 'ईद' या कथेतून कसे आले आहे ? ते लिहा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) शिक्षण आणि सुधारणावादी विचारांचा प्रचार व प्रसार संत गाडगेबाबा यांनी कोठेनातून कसा केला आहे ? ते लिहा.
- (ii) शेतकऱ्यांचा दारिद्र्याची कोणकोणती कारणे शंभरव मोरे यांनी सांगितली आहेत ?

This question paper contains 1 printed page]

A—154—2019

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (First Year) (First Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

मराठी (MARATHI)

Paper I

(आधुनिक मराठी कथा वाङ्मय)

(Tuesday, 3-12-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— सर्व प्रश्न सोडवा.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
  - (i) 'अतिथी देव भव!' या लघुकथेतील बैलाप्रती व्यक्त झालेली कृतज्ञता तुमच्या शब्दात सविस्तर लिहा.
  - (ii) 'किडलेली माणसं' या कथेतून चाळीतांल मध्यमवर्गीय शैक्षणिक संस्कृतीचे चित्रण कसे झाले आहे? ते स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
  - (i) रा. रं. बोरडे यांनी 'वाळवन' या कथेतून शेताच्या यांत्रिकीकरणानुळे निर्माण होणाऱ्या दैनंदिन मूल्यव्यवस्थेतील संघर्शांचे चित्रण कसे केले आहे ? ते सांगा.
  - (ii) 'कुन्हाडीचे दांडे' या कथेचा आराय स्पष्ट करा.
3. टीपा लिहा : 10
  - (अ) खालीलपैकी कोणतीही एक टीपा लिहा :
    - (i) 'मोत्याचे पीक' मधील पाणवुडे
    - (ii) 'वारसा' मधील मिलाद.
  - (ब) खालीलपैकी कोणतीही एक टीपा लिहा :
    - (i) 'शुद्ध बीजापोटी' मधील नेहा
    - (ii) 'बरकत' मधील फतिमा.

Faculty of Humanities Examinations Winter -2020			
Cluster Code – HD			
Name of Subject:		Marathi (Opt.) CBCS-NEW	
Class:	B.A. I year	Semester:	Sem. I
Paper title & Number		आधुनिक मराठी कथा वाङ्मय -I	
Time:	1 Hour	Maximum Marks:	40

सूचना : १.सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२.सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. पुढीलपैकी कोणती कथा 'पोळा' या सणावर आधारलेली आहे.
A) मोत्याचे पीक B) अतिथी देवो भव! C) वारसा D) बरकत
२. 'अतिथी देवो भव!' या कथेचे लेखन पुढीलपैकी कोणत्या लेखकाने केले आहे.
A) वि. स. खांडेकर B) ना. सी. फडके C) वामन चोरघडे D) शंकर पाटील
३. 'पैकू' हे पात्र पुढीलपैकी कोणत्या कथेतील आहे.
A) किडलेली माणसं B) बरकत C) वारसा D) अतिथी देवो भव!
४. 'ओंजळ' या कथासंग्रहाचे लेखक कोण आहेत.
A) वामन चोरघडे B) ना. सी. फडके C) शंकर पाटील D) यापैकी नाही
५. 'मोत्याचे पीक' ही कथा पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात मोडते.
A) नवकथा B) रूपककथा C) दलित कथा D) ग्रामीण कथा
६. 'मोत्याचे पीक' या कथेतून लेखकाने पुढीलपैकी कोणता संदेश दिला आहे.
A) कलावादी संस्काराचा B) जीवनवादी संस्काराचा C) देशीवादी संस्काराचा D) वरील सर्व
७. 'मोत्याचे पीक' ही कथा पुढीलपैकी कोणत्या कथासंग्रहातील आहे.
A) सांजवात B) कलिका C) वेचलेली फुले D) सोनेरी सावल्या

८. वि. स. खांडेकर हे ----- लेखक म्हणून ओळखले जातात.

A) जीवनवादी B) कलावादी C) देशीवादी D) वरील सर्व

९. नवकथेचे प्रवर्तक म्हणून पुढीलपैकी कोणत्या लेखकाचा उल्लेख केला जातो.

A) ना. सी. फडके B) चि. वि. जोशी C) वि. स. खांडेकर D) गंगाधर गाडगीळ

१०. 'घारूअण्णा' हे पात्र पुढीलपैकी कोणत्या कथेतील आहे.

A) वाळवण B) किडलेली माणसं C) वारसा D) यापैकी नाही

११. 'पेरूवाडीतील खुटमुट्यांची चाळ' म्हणजे महाराष्ट्रातील मध्यमवर्गीय संस्कृतीचा सुपीक मळा' हे विधान पुढीलपैकी

कोणत्या कथेतील आहे.

A) वारसा B) बरकत C) वाळवण D) किडलेली माणसं

१२. 'तलावातले चांदणे' हा प्रसिद्ध कथासंग्रह पुढीलपैकी कोणत्या लेखकाचा आहे.

A) व्यंकटेश माडगूळकर B) अरविंद गोखले C) गंगाधर गाडगीळ D) यापैकी नाही

१३. ----- हे मराठी ग्रामीण कथेचे शिल्पकार म्हणून ओळखले जातात.

A) शंकर पाटील B) शंकरराव खरात C) गंगाधर गाडगीळ D) यापैकी नाही

१४. 'विलायती पीक' या कथेतून पुढीलपैकी प्रामुख्याने कोणता विषय आला आहे.

A) शिक्षण व्यवस्थेचा गोंधळ B) शासकीय यंत्रणेचा गोंधळ C) धर्माच्या आधारे होणारे शोषण D) वरील सर्व

१५. 'धिंड' हा प्रसिद्ध कथासंग्रह पुढीलपैकी कोणाचा आहे.

A) वामन चोरघडे B) शंकरराव खरात C) वि. स. खांडेकर D) शंकर पाटील

१६. शासकीय यंत्रणेतील गोंधळाचे विनोदी चित्रण म्हणजे ----- ही कथा होय.

A) विलायती पीक B) अतिथी देवो भव! C) कुन्हाडीचे दांडे D) निर्वासित

१७. पुढीलपैकी कोणता कथासंग्रह रा. रं. बोराडे यांचा नाही.

A) धिंड B) नातीगोती C) बोळवण D) माळरान

१८. 'जयवंतराव' हे पात्र पुढीलपैकी कोणत्या कथेतील आहे.

A) बरकत B) वारसा C) वाळवण D) यापैकी नाही

१९. 'वाळवण' ही कथा पुढीलपैकी कोणत्या विषयावर आधारलेली आहे.
A) पारंपरिक शेती व यांत्रिकीकरण B) शहरीकरण C) सामाजिक विषमता D) यापैकी नाही
२०. ----- साली रा. रं. बोराडे यांचा पेरणी हा कथासंग्रह प्रकाशित झाला.
A) १९५७ B) १९६२ C) १९६४ D) १९७०
२१. अविनाश डोळस यांनी पुढीलपैकी कोणत्या ग्रंथाचे लेखन केले आहे.
A) आंबेडकरी चळवळ : परिवर्तनाचे संदर्भ B) आंबेडकरी विचार आणि साहित्य C) आंबेडकरवाद D) वरील सर्व
२२. 'निर्वासित' या कथेतून लेखकाने ----- दुःख मांडले आहे.
A) ग्रामीणत्वाचे B) दलितत्वाचे C) स्त्रीत्वाचे D) यापैकी नाही
२३. 'महासंगर' या कथासंग्रहाचे लेखन ----- यांनी केले आहे.
A) रा. रं. बोराडे B) गंगाधर गाडगीळ C) वामन चोरघडे D) अविनाश डोळस
२४. सामाजिक विषमतेचे चित्रण पुढीलपैकी कोणत्या कथेतून आले आहे.
A) निर्वासित B) विलायती पीक C) अतिथी देवो भव! D) यापैकी नाही
२५. ----- हे सत्यशोधकी साहित्याचे भाष्यकार म्हणून ओळखले जातात.
A) शंकर पाटील B) वामन चोरघडे C) गंगाधर गाडगीळ D) श्रीराम गुंदेकर
२६. 'कुन्हाडीचे दांडे' ही कथा पुढीलपैकी कोणत्या विषयावर आधारलेली आहे.
A) सर्वसामान्य शेतकऱ्यांचे शोषण B) शहरीकरणाच्या समस्या C) सामाजिक विषमता D) यापैकी नाही
२७. 'लगाम' या ग्रामीण कथासंग्रहाचे लेखक कोण आहेत.
A) श्रीराम गुंदेकर B) शंकर पाटील C) रा. रं. बोराडे D) यापैकी नाही
२८. नानाच्या आर्थिक शोषणाची कहाणी म्हणजे ----- ही कथा होय.
A) वाळवण B) वारसा C) बरकत D) कुन्हाडीचे दांडे
२९. ----- या मराठी साहित्यात स्त्रीवादी लेखिका म्हणून प्रसिद्ध आहेत.
A) सानिया मिर्झा B) सानिया C) पी. सिंधू D) यापैकी नाही
३०. पुढीलपैकी कोणता कथासंग्रह सानिया यांचा नाही.

- A) प्रयाण B) भूमिका C) शोध D) लगाम
३१. 'वारसा' या कथेतून लेखिकेने कोणता विषय चित्रित केला आहे.
A) स्वाभिमानी स्त्री B) निसर्गचित्रण C) सर्वसामान्य शेतकरी D) यापैकी नाही
३२. 'मृणाल' ही पुढीलपैकी कोणत्या कथेची नायिका आहे.
A) बरकत B) वारसा C) धिंड D) वरील सर्व
३३. 'शुद्ध बीजापोटी' ही कथा पुढीलपैकी कोणत्या प्रकारात येते.
A) ग्रामीण कथा B) दलित कथा C) स्त्रीवादी कथा D) विज्ञान कथा
३४. 'आदिम' हा कथासंग्रह पुढीलपैकी कोणाचा आहे.
A) सानिया B) वि. स. खांडेकर C) रेखा बैजल D) यापैकी नाही
३५. पुढीलपैकी कोणत्या आजाराचे चित्रण 'शुद्ध बीजापोटी' या कथेतून आले आहे.
A) क्षयरोग B) हिमोफिलिया C) कोरोना D) यापैकी नाही
३६. 'नेहा' हे पात्र पुढीलपैकी कोणत्या कथेशी संबंधित आहे.
A) शुद्ध बीजापोटी B) बरकत C) वारसा D) वरील सर्व
३७. 'फार्मलेस' या कथासंग्रहाचे लेखन ----- यांनी केले आहे.
A) साहिल शेख B) फ. म. शहाजिंदे C) शंकर पाटील D) यापैकी नाही
३८. ----- हे साहिल शेख यांच्या लेखनाचे वैशिष्ट्य आहे.
A) यमकबद्धता B) मुक्तशैली C) परंपरागत शैली D) यापैकी नाही
३९. रियाज आणि फातिमा यांच्या दुःखाची कहाणी म्हणजे ----- ही कथा होय.
A) वारसा B) बरकत C) कुन्हाडीचे दांडे D) वाळवण
४०. 'बरकत' या कथेतून पुढीलपैकी कोणता विषय लेखकाने मांडला आहे.
A) निसर्ग B) शेती C) धार्मिक-जातीय दंगली D) वरील सर्व

This question paper contains 3 printed pages!

A—443—2018

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

MARATHI

Paper II (Optional)

(आधुनिक मराठी कविता)

(MCQ+Theory)

(Monday, 26-11-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- N.B. — (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

- (i) 'गभरेशीम' हा कवितासंग्रह ..... यांचा आहे.
(A) शांता शेळके (B) इंदिरा संत
(C) सिसिलिया काव्हालो (D) वा.रा. कांत
- (ii) माणिक सीताराम गोडघाटे यांनी कोणत्या टोपण नावाने काव्यलेखन केले ?
(A) आरती प्रभू (B) कुसुमाग्रज
(C) ग्रेस (D) अनिल
- (iii) 'तो वय, हिरेवं झाड तोडणारा लाकूडतोड्या तोही खुर्चीचा ना ?' हा संदर्भ कोणत्या कवितेतून आला आहे ?
(A) सौमवरील गाव (B) रस्ता
(C) मनातल्या मनात मी (D) सावज
- (iv) चिनी आक्रमणाचा महत्त्वाचा संदर्भ ..... या कवितेतून आला आहे.
(A) या भारतात (B) भारताची आगती
(C) क्रांतीचा जयजयकार (D) बर्फ पेटला

P.T.O.

WT

(v) 'मोहल' या काव्यसंग्रहाचे कवी कोण आहेत ?

- (A) वामनदादा कर्डक (B) सुरेश भट
(C) रविचंद्र हडसनकर (D) वसंत आबाजी उहाके

(vi) 'दूर दूर तेवणारा
----- कसा तो दिसेना

डोंगराच्या पायथ्याशी

रेष धुराची वोल्लेना'

- (A) चंद्र (B) सूर्य
(C) दिवा (D) चापैकी नाही

(vii) "कळत नाही की रस्ते पक्के आहेत

आणि पाय फसताहेत का जागजागी !"

या काव्यपंक्ती कोणत्या कवींच्या आहेत ?

- (A) नुवारक शेख (B) भालचंद्र नेमाडे
(C) इंदिरा संत (D) भ.मा. परसवाळे

(viii) गीतन बुद्धांच्या तत्वज्ञानानेच जगाचे कल्याण साधणार आहे हा आशय ----- कवि
आला आहे.

- (A) तुझी नमता (B) या भारतात
(C) भारताची आरती (D) रेशमांच्या रेखांनी

(ix) 'दिग्घ' या कवितेतून या वीली धाडेचा प्रत्यय येतो.

- (A) झोकणी (B) वन्हाडी
(C) अहिराणी (D) मराठवाडी

(x) "बलसागर भारत होय।

विश्वत शोधूनी एही !"

असे कोणत्या कवीने म्हटले आहे ?

- (A) कवी गोविंद (B) शाहीर अफ्जर शेख

(C) कमरनायक

प्रश्न

1. निम्नलिखित में से एक को चुनिए -
- एक व्यक्ति का नाम है जो एक बड़े शहर में रहता है। वह एक अच्छे दोस्त के साथ मिलता है जो एक छोटे शहर में रहता है। वे दोनों एक-दूसरे से मिलते हैं और एक अच्छे दोस्त बन जाते हैं।
  - एक व्यक्ति का नाम है जो एक बड़े शहर में रहता है। वह एक अच्छे दोस्त के साथ मिलता है जो एक छोटे शहर में रहता है। वे दोनों एक-दूसरे से मिलते हैं और एक अच्छे दोस्त बन जाते हैं।
2. निम्नलिखित में से एक को चुनिए -
- एक व्यक्ति का नाम है जो एक बड़े शहर में रहता है। वह एक अच्छे दोस्त के साथ मिलता है जो एक छोटे शहर में रहता है। वे दोनों एक-दूसरे से मिलते हैं और एक अच्छे दोस्त बन जाते हैं।
  - एक व्यक्ति का नाम है जो एक बड़े शहर में रहता है। वह एक अच्छे दोस्त के साथ मिलता है जो एक छोटे शहर में रहता है। वे दोनों एक-दूसरे से मिलते हैं और एक अच्छे दोस्त बन जाते हैं।
3. निम्नलिखित में से एक को चुनिए -
- एक व्यक्ति का नाम है जो एक बड़े शहर में रहता है। वह एक अच्छे दोस्त के साथ मिलता है जो एक छोटे शहर में रहता है। वे दोनों एक-दूसरे से मिलते हैं और एक अच्छे दोस्त बन जाते हैं।
  - एक व्यक्ति का नाम है जो एक बड़े शहर में रहता है। वह एक अच्छे दोस्त के साथ मिलता है जो एक छोटे शहर में रहता है। वे दोनों एक-दूसरे से मिलते हैं और एक अच्छे दोस्त बन जाते हैं।

This question paper contains 1 printed page]

A—155—2019

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(CBCS Pattern)

MARATHI (Optional)

Paper II

(मध्ययुगीन आणि आधुनिक मराठी पद्य वाङ्मय)

(Tuesday, 3-12-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :- सर्व प्रश्न सोडवा.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
  - (i) श्रीकृष्णाला पाहून रुक्मिणीची झालेली अवस्था 'धवळे' च्या आधारे स्पष्ट करा.
  - (ii) प्रियकराच्या मनात नायिकेविषयी निर्माण झालेल्या नाट्यपूर्ण प्रेमाचे वर्णन राम जोशी यांनी कसे केले आहे ?
2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
  - (i) मातृभूमीविषयीचे प्रेम व भेटीची तळमळ 'सागरास' या कवीतेतून कशी व्यक्त झाली आहे ?
  - (ii) 'रगडनी' कवितेतून आलेली त्रैलाविषयीची संवेदनशीलता व शेती शिवाराविषयीची कृतज्ञता तुमच्या शब्दांत लिहा.
3. टिप लिहा : 10
  - (अ) खालीलपैकी कोणताही एक टिप लिहा :
    - (i) 'धनु वाजे चुणचुणा' मधील विश्वात्मक प्रेमजाणीव
    - (ii) संत जनावाईच्या अभंगातील संत सोहळ.
  - (ब) खालीलपैकी कोणताही एक टिप लिहा :
    - (i) 'औदुंबर' कवितेतील निसर्गसौंदर्य
    - (ii) 'आम्ही कोण ?' मधील साहित्यकांचे महत्व.

A—155—2019

This question paper contains 2 printed pages

RA—449—2022

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (First Semester) EXAMINATION

JUNE/JULY, 2022

MARATHI (Optional)

Paper-II

(मध्ययुगीन आणि आधुनिक मराठी पद्य वाङ्मय)

(Tuesday, 28-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time—2½ Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— सर्व प्रश्न सोडवा.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
- (i) मानवी नरदेहाचे मोल आणि नामस्मरणाचे महत्त्व वामन पंडितांनी कसे विशद केले आहे ?
- (ii) 'घनश्याम सुंदरा' या भूपाळीतून सूर्योदयाच्या प्रसन्न वातावरणाचे वर्णन कसे आले आहे ?
2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
- (i) 'कणा' कवितेचे आशयसौंदर्य स्पष्ट करा.
- (ii) कवीचे श्रेष्ठत्व, अस्तित्व आणि स्वाभिमानी वृत्ती 'आम्ही कोण' ? या कवितेतून कशी प्रकट झाली आहे ?

P.T.O.

3. टीपा लिहा :

10

(अ) खालीलपैकी कोणताही एक टीपा लिहा :

(i) मानवी स्वभावावरील संत तुकाराम महाराजांचे भाष्य.

(ii) संत नामदेवांच्या अभंगातील कलीयुग.

(ब) खालीलपैकी कोणताही एक टीपा लिहा :

(i) 'सागरास' कवितेतील मातृभूमी-विषयीचे प्रेम.

(ii) 'औदंबर' मधील निसर्ग चित्र.

This question paper contains 3 printed pages!

S—352—2018

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

MARATHI

Paper III

(आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय)

(MCQ & Theory)

(Tuesday, 10-4-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

(i) ..... झाल्यावर मिळालेल्या सत्तेचा वापर यशवंतरावां

बहुलोकहितार्थ केला.

(a) कृपीमंत्री

(b) राष्ट्रपती

(c) मुख्यमंत्री

(d) पंतप्रधान

(ii) यशवंतरावांनी ..... विद्यापीठाची स्थापना केली.

(a) शिवाजी

(b) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(c) स्वामी रामानंद तीर्थ

(d) यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ

- (iii) श्रीधरपंतानी गायकवाड वाड्यात ..... यांच्या नेतृत्वाखाली समतासंघाची शाखा स्थापन केली.
- (a) महात्मा गांधी (b) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(c) पंडित नेहरू (d) सरदार पटेल
- (iv) इ.स. 1999 साली ..... येथे भरलेल्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष य.दि. फडके होते.
- (a) कोल्हापूर (b) सोलापूर
(c) परभणी (d) बेळगांव
- (v) बरोबर सात वाजता आमचं विमान ..... विमानतळावर उतरले.
- (a) हिरोशिमा (b) टोकियो
(c) नागासाकी (d) ताशकंद
- (vi) लाल किल्ल्यासमोर अप्पाजी गंगाधराचे ..... आहे.
- (a) शिवमंदिर (b) गणेशमंदिर
(c) साईमंदिर (d) लक्ष्मीमंदिर
- (vii) रा.भि. जोशी यांची ..... ही कादंबरी आहे.
- (a) वाताहत (b) वारूळ
(c) दशक्रीया (d) तणकट
- (viii) 'पान' हा लेख ..... या ललित लेखसंग्रहातून घेतला आहे.
- (a) झुंबर (b) संभ्रम
(c) पंखा (d) वेद
- (ix) 'नजरेचा नजराणा' या ललितलेखाचे लेखक ..... हे आहेत.
- (a) मिसिलिया कार्दालो (b) फादर दिब्रिटो
(c) फादर स्टीफन (d) प्रकाश संत
- (x) दिवकाला भेटून जाण्याची अलौकिक शक्ती ..... आहे.
- (a) डोळ्यात (b) चाणीत
(c) नजरेत (d) श्रवणात

43

WT

(3)

S-352-2018

Theory

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) क्रांतिशिष्ट चाना पार्टील यांच्या इंग्रजी सत्तेविरुद्धच्या बंडाचे चित्रण मो.नी. ठोके यांनी कसे केले आहे ? ते लिहा.
- (ii) बान्द्रान शिर्के यांचे नाभकाम व्यवसायातील कर्तव्य दीपस्तंभासारखे आहे, असे लेखकाने का म्हटले आहे ?
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'लाल ता आकडे' या प्रचारवर्णनपर लेखातून लेखकाला आलेले जहाजातील अनुभव विशद करा.
- (ii) डॉ. अच्युत बन यांनी 'हिरोशिमा' या शहराची दुरावस्था कशी चित्रित केली आहे ? ते लिहा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'वंशाचा दिवा' या लेखातून स्त्रीच्या दुःखाचे चित्रण करा आले आहे ? ते लिहा.
- (ii) चंद्रकुमार मलगे यांनी आपल्या बालपणीच्या कोणत्या आठवणी सांगितल्या आहेत ? ते लिहा.

This question paper contains 2 printed pages]

B—430—2019

FACULTY OF ARTS

**B.A. (First Year) (Second Semester) (Backlog) EXAMINATION
OCTOBER/NOVEMBER, 2019**

MARATHI

Paper III

(आधुनिक मराठी गद्य वाङ्मय)

(MCQ + Theory)

(Wednesday, 27-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time— Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

10

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

- (i) 'माळकरी स्वातंत्र्य चळवळीत!' हा लेख ..... या चरित्रग्रंथातून निवडला आहे.
(a) श्रमिकांचा कैवारी (b) युगप्रवर्तक
(c) वेध चिंतनाचे (d) कृष्णाकाठ
- (ii) केशवराज जेधे यांनी ..... चळवळीत कार्य केले.
(a) शेतकरी (b) आदिवासी
(c) सत्यशोधक (d) दलित
- (iii) नाना पाटील यांनी द.सातारा जिल्ह्यात ..... सत्तेविरुद्ध बंड केले.
(a) फ्रेंच (b) इंग्रजी
(c) मोघल (d) डच
- (iv) ..... ही अण्णाभाऊ साठे यांची गाजलेली कादंबरी आहे.
(a) मृत्युंजय (b) पाचोळा
(c) फकिरा (d) कोसला
- (v) दिल्ली एक ..... आहे.
(a) चिडियाघर (b) अजायबघर
(c) अलीघर (d) यापैकी नाही

P.T.O.

- (vi) दिलाराम नाटक रंगभूमीवर आयण्यासाठी सरकारने लाखो ..... खर्च केले होते.
 (a) रुपये (b) लाख
 (c) पौंड (d) डॉलर
- (vii) पाऊस थांबून भोपळ्याच्या फुलासारखं ..... ऊव सगळीकडे पडतं होतं.
 (a) पिवळेशेजक (b) पांढरफुटक
 (c) हिरवंगार (d) लालचटक
- (viii) 'पंखा' या ललितलोख संप्रदायाचे लेखक ..... हे आहेत.
 (a) अनंत काणेकर (b) अबिल अवचट
 (c) चंद्रकुमार नलगे (d) प्रकाश संत
- (ix) ..... हे ललितगद्य फादर दिब्रियो यांचे आहे.
 (a) सृजनाचा मोहर (b) गावावडची माती
 (c) मोर (d) वेध
- (x) निर्मळ नजरेमधून करुणा, कणव आणि अनुकंपा ..... असते.
 (a) बरसत (b) पाशुरत
 (c) ओघळत (d) नितळत

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
 (i) रा.ना. चव्हाण यांनी यशवंतराव चव्हाण यांच्या कर्तृत्वाचा वेध कसा घेतला आहे ? ते लिहा.
 (ii) बाबुराव शिर्के यांचे बांधकाम व्यवसायातील योगदान तुमच्या शब्दांत स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
 (i) 'लाल तान्याकडे' या लेखाचा आशय उलगडून दाखवा.
 (ii) डॉ. अच्युत बन यांच्या प्रवासवर्णनातील ठळक आठवणी आपल्या शब्दात सांगा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
 (i) 'वंशाचा दिवा' या पाठातील स्त्रियांची होणारी घुसमट नेमक्या शब्दात स्पष्ट करा.
 (ii) 'हरवलेल्या सावल्या' या पाठातील आशय स्पष्ट करा.

- (3) बाबूराव गोविंदराव शिर्के यांचा जन्म 1 ऑगस्ट ..... रोजी झाला.
 (A) 1917 (B) 1918
 (C) 1919 (D) 1920
- (4) पुण्याजवळ ..... येथे आशियायी क्रीडा स्पर्धासाठी श्री शिवछत्रपती क्रीडानगरी उभारण्यात आली.
 (A) दहिसर (B) तळेगाव दाभाडे
 (C) बालेवाडी (D) औंध
- (5) 'धुक्यातून लाल तान्याकडे' हे प्रवासवर्णन ..... यांचे आहे.
 (A) अनंत काणेकर (B) अण्णाभाऊ साठे
 (C) रा. भि. जोशी (D) डॉ. अच्युत बन
- (6) रशियन लोक 'चेरीज'ना ..... म्हणतात.
 (A) व्हाईट (B) ने कोरिश
 (C) चीज (D) विशनी
- (7) 'दिल्ली—एक अजायबघर' हा पाठ कोणत्या प्रवासवर्णनातून घेतला आहे ?
 (A) धुक्यातून लाल तान्याकडे (B) वाटचाल
 (C) मोशमोशी जपान (D) उथळ
- (8) सुनंदा दिवसभर ..... हॉस्पिटलला नोकरी करायची.
 (A) हार्ट केअर (B) डेंटल
 (C) मॅटल (D) आय केअर
- (9) 'माणसं', 'वाघ्यामुस्ळी' ही समाजदर्शनात्मक पुस्तके कोणी लिहिली ?
 (A) अनिल अवचट (B) प्रकाश संत
 (C) फादर दिन्नीटो (D) चंद्रकुमार नलगे
- (10) 'घुबडाच्या ढोलीत गारमोटी टाकली की, तिचं ते ..... करतं.'
 (A) मोती (B) हिरे
 (C) चांदी (D) सोनं

Theory

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 1
- (i) तुम्ही अभ्यासलेल्या पाठाधारे क्रांतिसिंह नाना पाटील यांच्या कार्याचा आढावा घ्या.
- (ii) केशवराव जेधे यांच्या कार्याचा वेध य. दि. फडके यांनी कसा घेतला आहे ?
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) रशियातील कलासंस्कृतीचे चित्रण अण्णाभाऊ साठे यांनी कसे केले आहे ?
- (ii) हिरोशिमाला 'शांततेचा संदेश देणारे शहर' असे लेखकाने का म्हटले आहे ?
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'पान' या ललित लेखातून कोणत्या आठवणी व्यक्त झाल्या आहेत ?
- (ii) 'नजरेचा नजराणा' या लेखातून नजरेची महती लेखकाने कशी विशद केली आहे ?

HD-343

Faculty of Humanities (HD)
Class -B.A. (First Year) (Second Semester) Examination
Examination - Winter -2020
Subject : Marathi (OPT)

Name of the Paper : आधुनिक मराठी गद्य-III

Paper - III
(MCQ)

Date : 16-4-2024

Time : 2:00 to 3:00

Time - 01 Hour

Maximum Marks-40

N.B.:- (i) All questions all questions .

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Use OMR Sheet

1) डॉ बाबासाहेब आंबेडकर यांनी खालीलपैकी कोणते नियतकालिक सुरु केले .

A) मूकनायक

B) बहिष्कृत भारत

C) जनता

D) वरील सर्व

2) सद्गुणी माणसाच्या संगतीने दुर्गुणी माणूसही कसा सज्जन बनतो. याचा प्रत्यय ..... या कथेतून येतो.

A) अंगुलीमालाची धम्मदीक्षा

B) श्रावण

C) दोन जानचक्षु

D) शेवंतीचा खराटा

3) 'अंगुली मालाची धम्मदीक्षा' या उताऱ्याचे लेखक ..... हे आहेत.

A) डॉ बाबासाहेब आंबेडकर

B) द ता भोसले

C) प ल देशपांडे

D) सुशील धसकटे

4) अंगुलीमाल हा पूर्वी ..... होता.

A. संत

B. दरोडेखोर

C. सेनापती

D. शेतकरी

5) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे गुणसंकीर्तन हा उतारा .....यांचा आहे.

A. कृष्णरावकेळुसकर

B. डॉ बाबासाहेब आंबेडकर

C. द ता भोसले

D. लक्ष्मण माने

6) .....हे निःपक्षपाती बुद्धीचे कल्पक, गुणग्राहक, प्रजाहितदक्ष राजे होते.

A. छत्रपती शिवाजी महाराज.

B. सयाजीराव गायकवाड

C. मालोजी राजे

D. यापैकी नाही

7) छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या ठाई असलेल्या कोणत्या गुणांचे दर्शन तुम्ही अभ्यासलेल्या उतान्यातून घडते.

A. गुणग्राहक

B. निपक्षपातीपणा

C. मैत्रभाव

D. वरील सर्व

8) छत्रपती शिवाजी महाराज यांना ..... जातीविषयी अत्यंतिक आदरभाव होता .

A. स्त्री

B. पुरुष

C. मानव

D. यापैकी नाही

9) संजय सोनवनी यांनी अद्वितीय स्वातंत्र्ययोद्धा कोणास म्हटले आहे.

A. यशवंतराव होळकर

B. नानासाहेब

C. माधवराव

D. अहमद शहा अब्दाली

10) 'अद्वितीय स्वातंत्र्य योद्धा' या उतान्यातून ..... यांच्या राष्ट्रभक्ती व पराक्रमाचा प्रत्यय येतो.

- A. छ.शिवाजी महाराज
- B. छ.संभाजी महाराज
- C. यशवंतराव होळकर
- D. जिवा महाल

11) यशवंतरावांची..... कुरापत काढण्याची बिलकुल इच्छा नव्हती

- A. पारशी लोकांशी
- B. इंग्रजांशी
- C. पोर्तुगीजांशी
- D. फ्रेंचांशी

12) 16 एप्रिल 1804 रोजी ..... ने यशवंतरावहोळकर यांच्याशी युद्ध घोषित केले .

- A. डलहौसी
- B. वेलस्ली
- C. पोर्तुगीज
- D. फिरंगी

13) डिस्प्रेसडक्लास ऑफ मिशन ची स्थापना ..... यांनी केली .

- A. डॉ आंबेडकर
- B. म.वि रा शिंदे
- C. म.फुले
- D. म.कर्वे

14) महर्षी वि रा शिंदे यांनी कोणत्या गडाचे महात्मे सांगितले आहे.

- A. पावनगड
- B. रायगड
- C. राजगड
- D. प्रतापगड

15) भारतीय अस्पृश्यतेचा प्रश्न 'या ग्रंथाचे लेखक..... आहेत.

- A. क.भाऊराव पाटील
- B. महर्षी वि रा शिंदे
- C. डॉ आंबेडकर
- D. ताराबाई शिंदे

16) पावन गडाची उंची जवळपास ..... फूट आहे असे मानले जाते.

- A. 2500
- B. 2600
- C. 2700
- D. 2800

17) लक्ष्मण माने यांचे .... हे प्रसिद्ध आत्मकथन आहे.

- A. उपरा
- B. उचल्या
- C. कोल्हाट्याचं पोर
- D. पारधी

18) 'मी शाळेत जातो' या लेखातून ..... यांच्या शालेय अनुभवाचे दर्शन घडते.

- A. किशोर काळे
- B. लक्ष्मण गायकवाड
- C. लक्ष्मण माने
- D. वरील सर्व

19) लक्ष्मण माने यांच्या उपरा या आत्मकथनातून ..... जमातीचे चित्रण आलेले आहे.

- A. वारली
- B. महादेव कोळी
- C. आंध
- D. भटक्या विमुक्त जमाती

20) 'मी शाळेत जातो' हा उतारा लक्ष्मण माने यांच्या ..... या आत्मकथनातून घेतलेला आहे.

- A. उपरा
- B. उचल्या
- C. कोल्हाट्याचं पोर
- D. पारधी

21) प्रतीक्षा लोणकर ह्या ..... मालिकेचा द्वारे घराघरात पोहोचल्या.

- A. माणिनी
- B. तुड्यात जीव रंगला
- C. स्वामीनी
- D. दामिनी

22) कलावंतांच्या जडणघडणीचा प्रवास ..... मधून व्यक्त झाला आहे.

- A. दामिनी
- B. झपाटलेपण
- C. जानतेपण
- D. माणिनी

23) 'डॉक्टर तुम्हीसुद्धा' या नाटकाचे विदभात अंनिसने..... प्रयोग घेतले.

- A. 10
- B. 20
- C. 30
- D. 40

24) 'झपाटलेपण ते जानतेपण' या पुस्तकाचे लेखक.....आहेत.

- A. सुशील धसकटे
- B. प्रतीक्षा लोणकर
- C. पू ल देशपांडे
- D. वर्षा उसगावकर

25) 'शेवंतीचा खराटा' या लेखाचे .....हे लेखक आहेत .

- A. हरी भाऊ आपटे
- B. सुशील धसकटे
- C. श्री म माटे
- D. लक्ष्मण माने

26) 'शेवंतीचा खराटा' उतारा श्री म माटे यांच्या .....या पुस्तकातून घेतलेला आहे.

- A. उपेक्षितांचे अंतरंग
- B. माणुसकीचा गहिवर
- C. उपरा
- D. यापैकी नाही

27) श्री म माटे यांनी निष्ठावान.....चेभावविश्वरेखाटले आहे .

- A. शेवंता
- B. गोदावरी
- C. सखू
- D. बायजा

.28).....ही झाडूवाली बाई होती.

- A. बायजा
- B. सारजा
- C. शेवंता
- D. अनुसया

29) 'दोन ज्ञानचक्षु' या उताऱ्याचे लेखक .....आहेत.

- A. पु ल देशपांडे
- B. वि स खांडेकर
- C. सुशील धसकटे
- D. द ता भोसले

30) ..... व .....या विद्यापीठांना दोन ज्ञानचक्षु असे म्हटले आहे .

- A. ऑक्सफर्ड, केम्ब्रिज
- B. हार्वर्ड, केम्ब्रिज
- C. स्वा रा ती म विद्यापीठ, मुंबई विद्यापीठ
- D. यापैकी नाही

31) दोन ज्ञानचक्षुहा उतारा ..... या पुस्तकातून घेतला आहे.

- A. पूर्वरंग
- B. अपूर्वोई
- C. बटाट्याची चाळ
- D. वरील सर्व

32) कोणत्या दोन डोळ्याने इंग्रज जगाकडे पाहतो ?

- A. ऑक्सफर्ड व केम्ब्रिज
- B. उघड्या
- C. अनवस्त्राच्या
- D. शिक्षणाच्या

33) श्रावणातील निसर्गाचे विलोभनीय दर्शन ..... यांनी घडविले आहे

- A. द ता भोसले
- B. सुशील धसकटे
- C. प्रतीक्षा लोणकर
- D. पु ल

34) श्रावण 'हा उतारा दत्ता भोसले यांच्या .....या ललित लेखातून घेतला आहे .

- A. बाळमुठीतीलदीवस
- B. पार आणि शिवार
- C. खसखस
- D. परिघावरची माणसं

35) 'पारआणि शिवार'या पुस्तकाचे लेखक .....आहेत.

- A. पु ल
- B. फ मुं शिंदे
- C. म.वि रा शिंदे
- D. द ता भोसले

36) द.ता. भोसले यांनी सृष्टीचा लावन्यराज असे कोणास म्हटले आहे.

- A. श्रावण
- B. आषाढ
- C. कार्तिक
- D. पौष

37) मराठवाड्याच्या दुष्काळाचे चित्रण..... यांनी केले आहे .

- A. सुशील धसकटे
- B. ना धोमहानोर
- C. लक्ष्मण माने

D. द ता भोसले

38) सुशील धसकटे यांच्या कोणत्या कादंबरीच दहा पुरस्कार प्राप्त झाले आहेत .

A. आदिमाया

B. जोहार

C. जहर

D. यापैकी नाही

39) ग्रामीण भागातील वाताहतीचे चित्रण ..... या कथेतून आले आहे.

A. अंगुलीमालाचीधम्मदिक्षा

B. मराठवाड्याचा दुष्काळ

C. श्रावण

D. झपाटलेपण

40) कोणाचा एकेक शब्द चुलीतील अंगारावाणी काळजाला चटके देत होता.

A. आई

B. ताई

C. बाबा

D. भाऊ

This question paper contains 2 printed pages!

RB—24—2022

FACULTY OF ARTS/HUMANITIES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

JULY/JULY, 2022

MARATHI (Optional)

मराठी (ऐच्छिक)

Paper—III

(मराठी कथात्म साहित्य)

(Wednesday, 8-6-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

1. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) भगवान बुद्धांच्या सानिध्यात आल्यानंतर दुर्जण माणूसही सज्जन करा बनतो, हे पाठाधारे लिहा.
(ii) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या व्यक्तित्वाचे गुणविशेष पाठाधारे तुमच्या शब्दांत लिहा.
2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) वशावंतराव होळकरांची युद्धनीती व पराक्रम 'अद्वितीय स्वातंत्र्य योद्धा' या पाठाधारे लिहा.
(ii) पावनगडाचे महात्म्य व तेथील निसर्गरम्य वातावरणाचे चित्रण 'पावनगड' या पाठातून कसे चित्रित झाले आहे, ते लिहा.
3. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) शाळा शिकत असताना लक्षण माने यांना कोणकोणत्याकडू अनुभावांना सामोरे जावे लागले ?
(ii) प्रतीक्षा लोणकर यांचा झपाटलेपणा पासून ते जाणतेपणा पर्यंतचा प्रवास कसा झाला ते पाठाधारे लिहा.
4. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) 'शेवंताचा खराटा' यातील निष्ठेने काम करणाऱ्या शेवंताचे भावविश्व कसे प्रकटले आहे?
(ii) ऑक्सफर्ड आणि केंब्रिज या दोन विद्यापीठाची जडणघडण कशी झालेली आहे ते पाठाधारे स्पष्ट करा.

P.T.O.

5. (अ) खालील दोहोपैकां कोणतीही एक टिपा लिहा :
- श्रावणातील निसर्ग
  - सुशील धसकरे यांनी चित्रित केलेला मराठवाड्याचा दुष्काळ.
- (ब) खालील कोणतीही एक टिपा लिहा :
- शिवाजी महाराजांचे अष्टपैलू व्यक्तिमत्व
  - प्रतीक्षा लोणकर यांचे कलाजीवनानुभव.

This question paper contains 3 printed pages]

S—376—2018

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

MARATHI (Opt.)

Paper-IV

(आधुनिक मराठी काव्यतेजील प्रवाह)

(MCQ+Theory)

Thursday, 12-4-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. — (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

(i) 'साणसांसादी आग्नी' या काव्यतेजे कवी कोण आहेत ?

(A) दया पवार

(B) यशवंत मनोहर

(C) ज्यंबक सपकाळे

(D) प्रकाश मोगले

(ii) 'येथला प्रत्येक इंगाम' ही काव्यता कोणत्या काव्यसंग्रहातील आहे ?

(A) गालीपत्र

(B) तुही यला कांची

(C) खेळ

(D) मी मारले सूर्याच्या रथाचे सात घोडे

(iii) '..... गाव जिणून मरला, तरीही टरला अवशेष'.

(A) भृष्टाचारने

(B) भ्रष्टाचारने

(C) शोषणाने

(D) सावकाराने

(iv) 'तणावा' या काव्यसंग्रहाचे कवी कोण आहेत ?

(A) श्रीकांत देशमुख

(B) राजा मुकुंद

(C) शंकर बाहेचाले

(D) एकनाथ पाटील

P.T.O.

WT

(2)

१६-४७६-२०१२

- (vi) भुजंग मेश्राम या आदिवासी कवीची मातृभाषा कोणती आहे ?
(A) खान्देशी (B) वऱ्हाडी
(C) कोकाणी (D) गौडी
- (vii) एकदा गुरूजीने मला प्रश्न केला 'कुणी दिवा तुला अधिकार ..... चिकित्सेचा ?'
(A) इतिहास (B) भूगोल
(C) समाज (D) आर्थिक
- (viii) 'ओळख पटल्यानंतर' ही कविता कोणत्या जाणिवेच्या व्यक्तीने लिहिली आहे ?
(A) ग्रामीण (B) शहरी
(C) आदिवासी (D) शहरी
- (ix) 'रस्त्याच्या मधोमध कोसळलेल्या विचित्र बाईच्या श्रंगावर, घालाची एखादी चादर असून चादर नाही कुणालाच अलीकडे' अशी संवेदनाहीन भावना कोणत्या कवितेच्या प्रकट झाली आहे ?
(A) बाहुली (B) माझ्या डोळ्यांसमोरून
(C) माणसं बाईट नसतात तशी (D) शापित बाई बेटावर
- (x) "दंगलतऱ्यांचा समूह कामाला लागला कर्णूच्या शांततेपूर्वीचा भडका उडाला" या काव्यपंक्ती कोणत्या कवितेतील आहेत ?
(A) पोस्टर (B) शहरांच्या सीमांवर
(C) आयुष्याच्या प्रत्येक संध्याकाळी (D) सायनचे शहर
- (xi) पुढीलपैकी कोणता काव्यसंग्रह सतीश काळसेकर यांचा नाही ?
(A) इंद्रियोपनिषद् (B) जातिहरनामा
(C) विलंबित (D) साक्षात

WT

(3)

S—376—2018

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'कोंड्याडा' या कवितेतून उपेक्षित दलित तरूणाची वेदना कशी प्रकट झाली आहे ते लिहा.
- (ii) सांसारिक जीवनाचे तत्त्वज्ञान कवयित्री बहिणाबाई चौधरी यांनी कसे सांगितले आहे ?
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) गाव शिवाराशी माणसांचा असलेला संबंध कवी श्रीकांत देशमुख यांनी कसा व्यक्त केला आहे ते लिहा.
- (ii) दारिद्र्य आणि कुपोषण यांच्यामुळे आदिवासींच्या वाट्याला येणारी भयावस्था कवी बाबाराव मडावी कोणत्या शब्दांत मांडतात ते सांगा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) स्त्रीप्रश्नबाबत पुरुषी आत्मकेंद्रीपणा 'माणसं चाईट नसतात तशी' या कवितेतून कसा प्रकट झाला आहे ?
- (ii) 'पोस्टर' या कवितेच्या आधारे महानगरीय तरूणांच्या संवादी जाणवा तुमच्या शब्दांत सांगा.

2/1/19

This question paper contains 3 printed pages!

AH—466—2019

FACULTY OF ARTS

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

MARATHI (Opt.)

Paper IV

(आधुनिक मराठी कवितेतील प्रवाह)

(MCQ & Theory)

Monday, 15-4-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

- B. :- (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

- (i) खालीलपैकी कोणत्या दलित कवीला 'पद्मश्री' पुरस्काराने सन्मानित केले आहे ?
(A) दया पवार (B) त्र्यंबक सपकाळे
(C) यशवंत मनोहर (D) प्रकाश मोगले
- (ii) "चळवळ म्हणजे काही
..... दिवसांची जत्रा नव्हे;
की नदीला आलेला पूर नव्हे !
(A) तीन चार (B) दोन चार
(C) दोन पाच (D) आठ नऊ
- (iii) स्वार्थी आणि भ्रष्ट पुढाऱ्यांनी गावाचे अस्तित्व कसे बेचिराख केले आहे असा आशय कोणत्या कवीच्या कवितेतून व्यक्त झाला आहे ?
(A) श्रीकांत देशमुख (B) एकनाथ पाटील
(C) राजा मुकुंद (D) यापैकी नाही

P.T.O.

- (iv) "रसरसून तेजाळते त्यांच्या
कोणत्याही दुःखाची ज्योत
असह्य ठणका .....
कुठून आणतात तेल हळदीच्या चाटीचे बळ ?
(A) आयुष्याचा (B) जीवनाचा
(C) शरीराचा (D) मनाचा
- (v) 'वृत्तपत्रविप्रेता ते संपादक' असा प्रवास कोणत्या महानगरीय कवीचा झाला आहे ?
(A) उत्तम कांबळे (B) सतीश काळसेकर
(C) नारायण सुर्वे (D) अरुण काळे
- (vi) "अरे तलवारीवर नशीब घाराणारे
इतिहास बदलत असतात
नवा घडवत असतात"
असा विचार कोणत्या कवितेतून आला आहे ?
(A) कोंडवाडा (B) पैथर एकलव्य
(C) उपाय (D) माणसासाठी आरती
- (vii) कोणत्या आदिवासी कवीचा त्याच्या सामाजिक कार्याबद्दल 'आदिवासी सेवक' या पुरस्काराने
सन्मान झाला आहे ?
(A) बाराबाव मडावी (B) टपाकिरण आत्राम
(C) भुजंग मेश्राम (D) माधव सरकुंडे
- (viii) "शिवासात जागोजागी, पेरीतो भी माझा घाम
संसाराच चाक तरी झालं कसं बघा जॅम"
या काव्यओळी कोणत्या कवितेतील आहेत ?
(A) वादुकले दिस (B) पेटली शिवारं
(C) गाव (D) आयुष्याची धुनी
- (ix) 'बाहुली' या कवितेच्या कवयित्री कोण आहेत ?
(A) सुहासिनी इलेंकर (B) नीरजा
(C) रजनी परुळेकर (D) अनुराधा पाटील

(x) 'सनद' या काव्यसंग्रहाचे कवी कोण आहेत ?

(A) उत्तम कांबळे

(B) अरुण काळे

(C) नारायण सुर्वे

(D) सतीश काळसेकर

Theory

खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) सर्वसामान्य माणसाच्या दुःखाची जाणीव 'माणसासाठी आरती' या कवितेतून कवीने कशी करून दिली आहे ?

(ii) सांसारिक जीवनाचे तत्त्वज्ञान 'संसार' या कवितेच्या आधारे स्पष्ट करा.

खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) 'परिवर्तन' या कवितेतून आदिवासी स्त्रियांमध्ये निर्माण झालेले आत्मभान आणि स्वाभीमानाचे चित्रण कवीने कसे रेखाटले आहे ते लिहा ?

(ii) 'ओळख पटल्यानंतर' या कवितेत स्वतःच्या अस्तित्वाचा शोध घेताना आपणच आपल्याला बंदिस्त केले आहे असे कवयित्रीला का वाटते ते लिहा ?

खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) महानगरीय जीवनाचे भयाण वास्तव 'सायरनचे शहर' या कवितेतून कसे साकार झाले आहे ते लिहा ?

(ii) आदिवासींच्या वाट्याला येणाऱ्या दुःखाची जाणीव 'कुपोषण' या कवितेच्या आधारे स्पष्ट करा.

This question paper contains 3 printed pages]

B—464—2019

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Semester) (Backlog) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

MARATHI

Paper IV

(आधुनिक मराठी कवितेतील प्रवाह)

(MCQ + Theory)

(Friday, 29-11-2019)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 Noon

Time— Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

(i) खालीलपैकी कोणत्या कवीला 'पद्मश्री' पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले आहे ?

(a) त्र्यंबक सपकाळे

(b) दया पवार

(c) यशवंत मनोहर

(d) नामदेव ढसाळ

(ii) 'गाव' ही कविता कोणत्या कवितासंग्रहातून घेतली आहे ?

(a) बळीवंत

(b) आषाढमाती

(c) आभाळमती

(d) कढवाही

(iii) खालीलपैकी कोणता कवितासंग्रह नामदेव ढसाळ यांचा नाही ?

(a) गोलपिढा

(b) तुही यत्ता कंची

(c) खेळ

(d) दंभस्फोट

(iv) खालीलपैकी कोणत्या कवितेतून आदिवासी स्त्रांच्या दुःखाला वाचा फोडली आहे ?

(a) मोहळ

(b) कुपोषण

(c) परिवर्तन

(d) इतिहास

P.T.O.

- (१०) 'मोक्षेष्ट' ही कविता खालीलपैकी कोणत्या कवीची आहे ?
 (a) हुजूम मेश्राम (b) नाहरू रीतवणी
 (c) माडव सरकुंदे (d) नाबाराव भडानी
- (११) 'अक्षर' हा कवितासंग्रह कोणाचा आहे ?
 (a) लुणादिनी इलेंकर (b) तिरा बनशीडे
 (c) नीरजा (d) अपुराधा पाटील
- (१२) 'माणसं वाईट नसतात तशी' ही कविता कोणत्या कवितासंग्रहातून घेतली आहे ?
 (a) निरव्यय (b) लेणा
 (c) स्वर्णगोशा (d) विरभिकाचे पक्षी
- (१३) "तिच्या मनात आले चाळिशी उलटलीच तरी
 यांच्या लक्षातच आलेले नाहीत
 त्यांच्या व्यक्तित्वाचे कंगोरे"
 या कवितेच्या ओव्या कोणत्या कवितेतील आहेत ?
 (a) माणसं वाईट नसतात तशी (b) बाहुली
 (c) माझ्या डोळ्यांसमोरून (d) ओळख पटल्यानंतर
- (१४) "काल इधं— शिरला माणसात
 मज लेकरं एकमेकाला घरीनाता."
 (a) पिशाच्च (b) देव
 (c) कली (d) महात्मा
- (१५) 'साक्षर' हा कवितासंग्रह खालीलपैकी कोणाचा आहे ?
 (a) उत्तम कांबळे (b) सतीश काळसेकर
 (c) नारायण सुर्वे (d) अरूण काळे

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'माणसासाठी आरती' या कवितेतून समाजव्यवस्थेत नीतिभ्रष्ट माणसांनाच सन्मान, जॉलंटा जॉलंटा झाल्याची तीव्र खंत कशी व्यक्त केली आहे, ते लिहा.
- (ii) 'संसार' या कवितेतून बहिणाबाई चौधरी यांनी सांसारिक जीवनाचे दृष्टिकोन कसा स्पष्टीतले सांगितले आहे ते स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) "चळवळ म्हणजे माणुसकीचा गाभा सतत विकसित होत जाणारा प्रवाह" असे वादक मोहनराजे यांनी का म्हटले आहे ते स्पष्ट करा.
- (ii) 'शापित वांझ बेटावर' या कवितेतून हिरा बनसोडे यांनी पुरुषी मानसिकतेचा समाचार कसा घेतला आहे, ते लिहा.
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'पोस्टर' या कवितेतून महानगरीय कार्यकर्त्यांचे भावविश्व कसे प्रकट झाले आहे, ते लिहा.
- (ii) 'वाढुळले दीस' या कवितेतून कोणती खंत राजा मुकुंद यांनी व्यक्त केली आहे, ते स्पष्ट करा.

S.R.T.M.U. Nanded
Faculty of Humanities
B.A. Examination Winter - 2020
(Cluster Code : HD)

Class :- B.A. I

Sem :- II

Name of Subject :- Marathi

Paper title :- आधुनिक मराठी कविता

Paper No:- IV

Time : 1 hour

Maximum Marks : 40

Date :

Time : to

- N.B. :-** i) Attempt All questions.
ii) All questions carry equal marks.
iii) Use OMR answer sheet.

MCQS

- 1) चिंतामण त्र्यंबक खानोलकर यांचे टोपण नाव कोणते आहे.
A) बालकवी   B) कुसुमाग्रज   C) आरती प्रभू   D) बाळकराम
- 2) 'कृपाच्या खांद्यावर' ही कविता कोणी लिहिली ?
A) आरती प्रभू   B) जयराम दास
C) सायळ दास   D) मंगलनाथ
- 3) 'दान' ही कविता कोणी लिहिली आहे.
A) फ.मु. शिंदे   B) बाबाराव मुसळे   C) बाळासाहेब लवडे   D) ग्रेस
- 4) भालचंद्र नेमाडे यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे ?
A) पाऊस   B) दुःखाचा अंकुश   C) वेळ   D) पिंपय
- 5) 'भविष्याच्या गर्भातल्या बाळाचे रुदन' ही कविता कोणी लिहिली आहे ?
A) काका कालेलकर   B) शरच्चंद्र मुक्तिबोध   C) राजन पारंपरिक   D) रमेश घोंगडे
- 6) नारायण सुर्वे यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे ?
A) तोंवर तुला मला   B) जोहार   C) मायबाप   D) बाकी सारं
- 7) 'जग बदल घालुनी घाय' ही कविता कोणी लिहिली.
A) दादासाहेब रूपवते   B) अण्णामाऊ साठे   C) दयानंद काळुंग्रे   D) नितीन गवळी
- 8) नामदेव ढसाळ यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे ?
A) आगगाडी व जमीन   B) फुलराणी   C) अजून थोडा वेळ   D) हळद
- 9) 'पुन्हा एकदा' ही कविता कोणी लिहिली ?
A) यशवंत मनोहर   B) धा.दा. सोनार   C) नारायण धारप   D) शंकर पाटील

- 10) लक्ष्मण मलगीरवार यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे ?
 A) कुंक्याचा धनी B) हळद लावाया C) पेरणी D) झाडं
- 11) 'बैल दौलतीचा धनी' ही कविता कोणाची आहे ?
 A) रामदास केदार B) दशरथ पुजारी C) श्रीराम गव्हाणे D) दत्ता हलखमीकर
- 12) भुजंग भेश्राम यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे.
 A) साळूबाई B) तुही यत्ता कंची C) मोहोळ D) बिरसा गूडा
- 13) 'धेरीगाथा इसवी सन दोन हजार सहा' ही कविता कोणी लिहिली ?
 A) सत्यशिला सामंत B) मृदला घोडके C) प्रज्ञा दया पवार D) द्विरा बनसोडे
- 14) 'निष्णात' ही कविता कोणत्या साहित्य प्रवाहातील आहे
 A) ग्रामीण B) स्त्रीवादी C) महानगरी D) आदिवासी
- 15) 'असे कसे म्हणता येईल' ही कविता कोणी लिहिली आहे ?
 A) इलाही जमादार B) जावेद पटेल C) मुबारक शेख D) फ.म. सहाजिदे
- 16) शेख इकबाल मिन्ने यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे ?
 A) मी टेकाळे नाहीत हात B) आभाळ
 C) आकाश D) कामधेनू
- 17) 'अर्थयुद्ध' ही कविता कोणाची आहे ?
 A) मनोज बोरगावकर B) अभय कुलकर्णी C) अरुण काळ D) मंगेश कुलकर्णी
- 18) मंगेश पाडगावकर यांची प्रेम म्हणजे ही कविता कोणत्या प्रकारात आहे.
 A) भावगीत B) बोलगणी C) बडबडगीत D) बालगीत
- 19) 'एल्यार' ही कविता कोणत्या प्रकारात आहे ?
 A) गझल B) लावणी C) वग D) नांदीवर
- 20) प्रभाकर साळगावकर यांनी ----- प्रकारात काव्यलेखन केले.
 A) लावणी B) हायकू C) गझल D) वग
- 21) शं. ल. नाईक यांची खालीलपैकी कोणती कविता आहे ?
 A) पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर B) प्रमातवंदन
 C) लामणदिवा D) रमलखूना
- 22) 'झाडबाबा' ही कविता ----- आहे.
 A) प्रौढगीत B) पवाडा C) बालगीत D) नाट्यगीत
- 23) कुणाच्या खांद्यावर कुणाचे ओझे ? कुठे उतरावे ? कशासाठी तंबू ठोकून कोण मले कुणासाठी -
 ----- ओकून ?
 A) दर्द B) रक्त C) कष्ट D) भूक

- 24) धूळ लागली दिशांना त्यांचे अंग -----
 A) काळेपण B) निळेपण C) शानदार D) आरग्यानी
- 25) दुःखाचा अंकुश असो रादा मनावर हलाहल पचवल्याबद्दल माथ्यावर ----- असो.
 A) सूर्य B) किरणं C) चंद्र D) काजवे
- 26) एक असते कळी हिरव्यागार श्रावणाची मऊसूत -----
 A) माय B) साय C) काय D) गादी
- 27) 'साला इथे आमच्या दातात अडकलेली ----- निघेना'.
 A) काडी B) माडी C) झाडी D) भाजी
- 28) काय म्हणता ? या ओळी चिल्लर वाटतात ? काव्याच्या दृष्टीने ----- वाटतात.
 A) थिल्लर B) तापदायक C) दृष्टिहीन D) यापैकी नाही
- 29) 'अद्यापही सुचाला माझा सराव नाही अद्यापही पुरेसा हो खोल ----- नाही.'
 A) भाव B) साव C) घाव D) धाव
- 30) पाऊस गारा ----- रानांच्या डोळ्यात धारा
 A) निपचित B) अपचित C) दर्द D) सर्द
- 31) झाडबाबा, झाडबाबा एकाच जागी ----- कसा ?
 A) आडवा B) बसून C) उभा D) तळ
- 32) तोवर तुला मला ही कविता कोणती जाणिव व्यक्त करते.
 A) मार्क्सवादी B) यंत्रवादी C) गुढवादी D) अभिजातवादी
- 33) 'जग बदल घालुनी घाव' ही कविता कोणत्या प्रवाहातील आहे ?
 A) ग्रामीण B) आदिवासी C) आंबेडकरवादी साहित्य D) यंत्रवादी
- 34) 'बेल दौलतीचा धनी' ही कविता कोणत्या साहित्यप्रवाहातील आहे ?
 A) औद्योगिक B) प्रासंगिक C) वैज्ञानिक D) ग्रामिण
- 35) 'विरसा मुंडा' या कवितेत कोणते जीवनदर्शन आहे ?
 A) शहरी B) आदिवासी C) प्रांतिक D) कालिक
- 36) 'अर्थयुद्ध' या कवितेत कोणते संदर्भ अविष्कृत झाले आहेत.
 A) जागतिकीकरण B) अंतर्बाह्य C) प्रांतिक D) स्थानिक
- 37) गुलाब राहतील तरीही ताजे कुणाच्या खांधावर कुणाचे -----
 A) मोजे B) आझे C) मुंडके D) धामे
- 38) इथले सगळे दिवे विडून जातात अंधारात वृक्ष ----- झडत राहतात.
 A) पडत B) रदं C) निपचित D) गोठून
- 39) असे व्हावेच लागते कधी आपल्यात खोल ! मुके एखादे ----- त्याचे आर्त निनादेल
 A) वासरू B) पाखरू C) मूल D) भूल
- 40) चांगली माणसं मोजण्यासाठी हाताला ----- बोटं असोत.
 A) दोन B) शंभर C) पाचशे D) हजार

This question paper contains 2 printed pages|

RB—40—2022

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

MARATHI (Optional)

Paper-IV

(आधुनिक मराठी कविता)

(Friday, 10-06-2022)

Time : 10.00 a.m. to 12.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) 'कुणाच्या खांद्यावर' या कवितेतून व्यक्त होणाऱ्या जाणीवा स्पष्ट करा.
(ii) 'तोंवर तुला मला' या कवितेतील सम्यक समाज उभारण्यासाठी मैत्रिणीवरोबर साधलेला संवाद तुमच्या शब्दात लिहा.
2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) अण्णाभाऊ साठे यांनी 'जग बदल घालूनी घाव' या कवितेतून कोणते आवाहन केले आहे?
(ii) 'बैल दौलतीचा धनी' या कवितेतील शेतकरी आणि बैल यांच्या जिक्दाब्द्याचे हृदयस्पर्शी चित्रण स्पष्ट करा.
3. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
(i) भूजंग मेश्राम यांनी बिरसा मुंडा यांच्या क्रांतीकारी कार्यकर्तृत्वावर टाकलेल्या प्रकाशाविषयी चर्चा करा.
(ii) माणसाला लिंगभेदाच्या पलीकडे घेऊन जाणारी स्त्रीवादी जाणीव प्रज्ञा दया पवार यांनी कशी प्रकट केली आहे? ते सांगा.

P.T.O.

WT

(2)

RB-40-2022

4. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'असे कसे म्हणता येईल' या कवितेतून प्रकट होणाऱ्या आशयाची चर्चा करा.
- (ii) 'अर्धयुद्ध' कवितेतील सामान्य माणसाला देशोधडीला लावणारे वास्तव चित्रण स्पष्ट करा.
5. टोपा लिहा : 10
- (अ) खालीलपैकी एक टोपा लिहा :
- (i) 'प्रेम म्हणजे' कवितेतील प्रेम जाणीवा
- (ii) पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होल्कर.
- (ब) खालीलपैकी एक टोपा लिहा :
- (i) 'हळद लावाया' कवितेतील स्त्री
- (ii) 'तीन हायकू' मधील निसर्ग मानवी नातेसम्बन्ध.